

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๘๑
วันจันทร์ ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นายนครินทร์ สิงห์เสนา	โฆษกกรรมการ
๖. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	โฆษกกรรมการ
๗. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๘. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๙. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๑๐. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๑. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๒. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๓. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๔. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๕. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๖. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๗. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
--------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจันทพันธ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. นายเชษฐ์ โทณะวนิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวศุภิรา เชื้ออรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยชนพัฒน์

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๘๐ วันศุกร์ ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการดำเนินงานภายหลังการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น

ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มีการปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆ ดังนี้

ประธานกรรมการหารือที่ประชุมว่า ร่างรัฐธรรมนูญควรบัญญัติหลักการเรื่องเพศสภาพหรือไม่ เนื่องจากสังคมในปัจจุบันให้การยอมรับสถานภาพของบุคคลเพศสภาพในหลายเรื่อง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การบัญญัติหลักการในเรื่องเพศสภาพไว้ในรัฐธรรมนูญ สังคมจะได้รับประโยชน์อะไรจากการบัญญัติหลักการในเรื่องเพศสภาพไว้ในรัฐธรรมนูญ และการบัญญัติหลักการในเรื่องเพศสภาพไว้ในร่างรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการบัญญัติไม่ใช่

เพื่อประโยชน์ของประชาชนทั่วไป แต่เป็นการบัญญัติเพื่อประโยชน์ของคนเพียงกลุ่มหนึ่งที่มีลักษณะทางกายภาพผิดไปจากธรรมชาติซึ่งมีจำนวนไม่มากในสังคมเพื่อรองรับสถานะของกลุ่มบุคคลดังกล่าวในทางกฎหมายซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาทางสังคมในอนาคต จึงไม่เห็นด้วยกับการบัญญัติหลักการเรื่องเพศสภาพไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ

นายเกียรติชัย ณ นคร กรรมการ รายงานความคืบหน้าการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ที่ได้อภิปรายแสดงความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ร่างเบื้องต้น) โดยสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้คณะกรรมการการสามัญประจำสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้งสิบเอ็ดคณะได้แสดงความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเป็นคณะแรกที่อภิปรายแสดงความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีเรื่องที่น่าสนใจสองเรื่อง คือ

เรื่องที่หนึ่ง คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเนื่องจากเป็นบ่อเกิดของกลุ่มทุนพรรคการเมืองในการเข้าสู่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เรื่องที่สอง รูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองไม่เห็นด้วยกับการออกแบบเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้ออกแบบเป็นเขตเลือกตั้งขนาดเล็กเนื่องจากอาจทำให้มีการซื้อเสียงได้ง่าย ควรกำหนดเขตเลือกตั้งขนาดใหญ่โดยกำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งได้หลายคน ซึ่งวิธีดังกล่าวจะสามารถลดปัญหาการซื้อเสียงได้และคะแนนเสียงที่เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในลำดับที่สองลงไปก็เป็นคะแนนเสียงที่ไม่ตกน้ำเช่นเดียวกับหลักการที่คณะกรรมการได้ออกแบบหลักการในเรื่องการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นอกจากนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมได้นำเสนอหลักการในเรื่องการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม ซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติในมาตรา ๓๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งคณะกรรมการไม่ได้บัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมจึงมีข้อเสนอให้คงหลักการดังกล่าวไว้ในร่างรัฐธรรมนูญด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่เสนอให้บัญญัติหลักการในเรื่องการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมซึ่งเป็นหลักการที่บัญญัติในมาตรา ๓๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ เนื่องจากหากมีกฎหมายกำหนดบทลงโทษให้ตัดมือถือว่าการกระทำความผิดดังกล่าวไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมใช่หรือไม่

นอกจากนี้ ได้หารือที่ประชุมว่า คณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือเชิญคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่วมประชุมกับคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อหารือแนวทางการจัดทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญในวันพุธ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา ณ ทำเนียบรัฐบาล เห็นควรมอบหมาย

ให้นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง เป็นผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งในเรื่องดังกล่าวที่ประชุมเห็นชอบ

ส่วนกรณีที่มีพรรคการเมืองนำเสนอประเด็นโต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) โดยพรรคการเมืองได้นำเสนอข้อโต้แย้งต่อประชาชนในลักษณะเป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริงไม่ตรงกับหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในหลายเรื่องนั้น เห็นว่าการที่พรรคการเมืองนำเสนอประเด็นโต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในลักษณะที่เป็นข้อมูลเท็จต่อประชาชนนั้นเป็นการกระทำที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและไม่สามารถแก้ไขปัญหาวิกฤติของประเทศในอนาคตได้ ทั้งนี้ เห็นควรมอบหมายให้นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ และทีมโฆษกกรรมการ เป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่พรรคการเมืองนำเสนอประเด็นโต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ที่มีลักษณะเป็นเท็จ หรือบิดเบือนหลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ซึ่งในเรื่องดังกล่าวที่ประชุมเห็นชอบ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ รายงานผลการสัมมนาเรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับรับฟังความคิดเห็น)” ระหว่างวันที่ ๖ – ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ จังหวัดขอนแก่น ว่า การสัมมนาแบ่งออกเป็นสองวันคือ ในวันเสาร์ ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รูปแบบการสัมมนาเป็นการบรรยายโดยวิทยากรเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประมาณ ๑๒๐ คน ส่วนในวันอาทิตย์ ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมสัมมนาประมาณ ๓๐๐ คน จากการสัมมนาทั้งสองวันพบว่า ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยมากที่สุด และมีการตั้งคำถามเฉพาะในส่วนที่ประชาชนให้ความสนใจ เช่น เรื่องสิทธิชุมชนที่เคยบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ในร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ไม่มีการบัญญัติเรื่องสิทธิชุมชนไว้ เป็นต้น โดยวิทยากรและคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้ตอบข้อซักถามของประชาชนในประเด็นต่าง ๆ จนทำให้ประชาชนผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเข้าใจเรื่องสิทธิและเสรีภาพที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) มากขึ้น นอกจากนั้น ประชาชนได้มีข้อเสนอแนะในหลายเรื่อง เช่น เรื่องการจัดสรรทรัพยากร มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มความว่า ทรัพยากรของชาติเพื่อเป็นมาตรการให้รัฐต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนควบคู่กับประโยชน์ของรัฐด้วย ไม่ใช่มุ่งแต่ประโยชน์ของรัฐเพียงด้านเดียว เป็นต้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะโฆษกอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ กล่าวว่า การสัมมนา ณ จังหวัดขอนแก่น มีผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วมสัมมนาทั้งในเวทีสัมมนาห้องใหญ่และการสัมมนากลุ่มย่อยด้วย จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับทราบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดสัมมนาของคณะกรรมการว่า รูปแบบการจัดสัมมนาของคณะกรรมการที่จัดสัมมนาโดยเชิญกลุ่มเป้าหมายจากจังหวัดต่าง ๆ ใกล้เคียงให้เข้าร่วมสัมมนานั้น กลุ่มเป้าหมายจะเป็นบุคคลทั่วไป คณะกรรมการควรปรับรูปแบบการจัดสัมมนาเป็นการจัดสัมมนาในแต่ละจังหวัดก็จะทำให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะเฉพาะมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งวิธีดังกล่าวจะทำให้การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ถึงกลุ่มประชาชนได้มากขึ้น ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการควรนำมาพิจารณา

ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนที่เข้าร่วมสัมมนา ณ จังหวัดขอนแก่น นั้น มีข้อเสนอแนะต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) จำนวนมาก เช่น ผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เป็นผู้นำท้องถิ่นจะให้ความสำคัญกับเรื่อง

สิทธิและเสรีภาพโดยเสนอแนะให้คณะกรรมการบัญญัติในเรื่องสิทธิและเสรีภาพเพิ่มเติมขึ้นกว่าที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ส่วนผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เป็นกลุ่มสตรีจะมีข้อเสนอแนะในเรื่องงบประมาณของท้องถิ่น เรื่องหลักสิทธิมนุษยชน และเรื่องสิทธิชุมชน ส่วนผู้เข้าร่วมสัมมนาที่เป็นประชาชนทั่วไปจะมีข้อเสนอซึ่งเรื่องของประชาชนโดยตรง เช่น ปัญหาที่ดินทำกิน การให้อำนาจรัฐและการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ กล่าวว่า ในการจัดสัมมนา ณ จังหวัดขอนแก่น ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีซึ่งมีความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนคณะกรรมการในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) โดยพร้อมสนับสนุนงบประมาณของจังหวัดเพื่อดำเนินการจัดสัมมนาร่วมกับคณะกรรมการ โดยมีข้อเสนอรูปแบบการจัดสัมมนาว่า คณะกรรมการควรแบ่งการสัมมนาออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่หนึ่งการสัมมนากลุ่มจังหวัด และกลุ่มที่สองการสัมมนาเฉพาะจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งการจัดสัมมนาลักษณะดังกล่าวจะทำให้คณะกรรมการมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากกลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมเขตพื้นที่จังหวัดและมีลักษณะเฉพาะกลุ่มมากขึ้น

สำหรับสรุปผลจากการสัมมนา ณ จังหวัดขอนแก่น นั้น คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้เห็นบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้การสนับสนุนการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) เป็นอย่างดี คณะกรรมการจึงควรเชิญผู้ว่าราชการจังหวัดในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดแนวทางการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อคณะกรรมการในช่วงการรณรงค์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญในขั้นตอนการออกเสียงประชามติ

นายบรรชิต สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ นำเสนอรูปแบบการสัมมนาเรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับรับฟังความคิดเห็น)” ระหว่างวันพุธ ที่ ๑๐ ถึงวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งการสัมมนาออกเป็นสองวัน ดังนี้

วันที่หนึ่ง วันพุธ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นการฝึกอบรมวิทยากร (Training for the Trainer) โดยประธานกรรมการจะบรรยายพิเศษเรื่อง “หลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น”

วันที่สอง วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จะมีการบรรยายโดยวิทยากร และการเสวนากลุ่มย่อยในประเด็นสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ โดยมีวิทยากรประจำกลุ่มคือกรรมการร่างรัฐธรรมนูญร่วมกับคณะวิทยากรจากสถาบันพระปกเกล้า ดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของรัฐ และแนวนโยบายแห่งรัฐ กำหนดให้นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ นางกิริธรา สุมาวงศ์ กรรมการ และนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ

กลุ่มที่สอง ที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรี กำหนดให้นายบรรชิต สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ และนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง เป็นผู้รับผิดชอบ

กลุ่มที่สาม การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กำหนดให้นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ และพลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ กรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบ

กลุ่มที่สี่ ศาลและศาลรัฐธรรมนูญ กำหนดให้นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง และนายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง เป็นผู้รับผิดชอบ

กลุ่มที่ห้า องค์การอิสระ กำหนดให้นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ และนายศุภชัย ยาวะประภา กรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบ

กลุ่มที่หก การกระจายอำนาจ กำหนดให้นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ และนายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบ

กลุ่มที่เจ็ด การขัดกันแห่งผลประโยชน์ กำหนดให้นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ และนายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้รับผิดชอบ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ กล่าวว่า การจัดสัมมนาเรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับรับฟังความคิดเห็น)” ระหว่างวันพุธ ที่ ๑๐ ถึงวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร นั้น กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และกลุ่มบุคคลที่คัดเลือกโดยสถาบันพระปกเกล้า โดยมีขั้นตอนการจัดสัมมนา ดังนี้

วันที่หนึ่ง วันพุธ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ประธานกรรมการจะเป็นผู้กล่าวเปิดการสัมมนาและบรรยายพิเศษเรื่อง “หลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้น” โดยมีกลุ่มเป้าหมายประมาณ ๒๐๐ คน ซึ่งมาจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และบุคคลที่จะทำหน้าที่ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ต่อสังคม โดยสถาบันพระปกเกล้าและอดีตสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นผู้คัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าร่วมสัมมนา

วันที่สอง วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ สถาบันพระปกเกล้าจะคัดเลือกผู้เข้าร่วมสัมมนาเพิ่มเติมจากสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองเข้ามาเป็นกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมสัมมนาในฐานะผู้ให้ความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ซึ่งมาจากภาคราชการ ภาคเอกชน และสภาพัฒนาการเมือง นอกเหนือจากกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาในวันพุธ ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นอกจากนั้น ในช่วงการเปิดการสัมมนาและการบรรยายพิเศษของประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้ประสานงานให้สถานีโทรทัศน์รัฐสภา และสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ ดำเนินการถ่ายทอดสดด้วย

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง หรือที่ประชุมว่าในวันพุธ ที่ ๑๐ และวันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะกรรมการควรมีการประชุมเพื่อหารือในประเด็นต่าง ๆ และเตรียมความพร้อมการจัดสัมมนา โดยเป็นการประชุมนอกสถานที่ ณ โรงแรมเซ็นทาราศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ด้วย ซึ่งในประเด็นดังกล่าวที่ประชุมเห็นชอบ

ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเกี่ยวกับเอกสารชี้แจงประเด็นที่มีพรรคการเมืองบางพรรคแสดงความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญ จัดทำโดยนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ซึ่งในเอกสารดังกล่าวยังมีข้อผิดพลาด เช่น ข้อ ๑.๔ “จำกัดเสรีภาพในการชุมนุมเรียกร้อง” โดยตั้งข้อสังเกตว่า ประเด็นที่พรรคการเมืองบางพรรคนำเสนอเป็นเรื่องเท็จไม่ตรงกับความเป็นจริง แต่ในเอกสารใช้คำว่า “เป็นการบิดเบือนในเนื้อหา”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ประเด็นที่มีพรรคการเมืองให้ความเห็นว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญกำหนดหลักการในเรื่องเสรีภาพในการชุมนุมจะต้องกระทำ ได้ภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดซึ่งรูปแบบการบัญญัติหลักการของคณะกรรมการยังคงหลักการเดียวกับ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในเรื่องเสรีภาพในการชุมนุมที่มีพรรคการเมืองโจมตี ร่างรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ใช่การบิดเบือนในเนื้อหาแต่เป็นการนำเสนอความเท็จต่อประชาชนและไม่ตรงกับ หลักการร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ ดังนั้น ควรแก้ไขข้อความในข้อ ๑.๙ จากคำว่า “เป็นการ บิดเบือนในเนื้อหา” เป็น “เป็นความเท็จ” ประกอบกับรูปแบบการจัดทำเอกสารมีลักษณะเป็นการบรรยาย ควรปรับแก้ไขเนื้อหาให้สั้นกระชับสำหรับนำไปใช้ในการตอบข้อซักถามของสื่อมวลชน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า เหตุผลที่จัดทำเอกสารในลักษณะ การบรรยาย เนื่องจากประเด็นข้อโต้แย้งของพรรคการเมืองบางพรรคบางเรื่องมีการยกตัวอย่างเฉพาะ จึงจำเป็นต้องอธิบายหลักการว่าคณะกรรมการได้บัญญัติหลักการในเรื่องดังกล่าวอยู่ในร่างมาตราใด และอธิบายเหตุผลของคณะกรรมการในประเด็นที่มีการโต้แย้งว่ามีลักษณะเป็นการบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จ

ในประเด็นนี้ มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การนำเสนอประเด็นโต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ที่พรรคการเมืองบางพรรคจัดทำขึ้นนั้น มีการนำเสนอเป็นเรื่องราวต่อเนื่องแตกต่างกับการ ชี้แจงของคณะกรรมการที่นำเสนอเฉพาะประเด็น ดังนั้น คณะกรรมการควรมอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์มาช่วยคณะกรรมการในการจัดทำสื่อชี้แจงอธิบายข้อมูลเชิงตอบโต้ประเด็น ที่พรรคการเมืองโต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการมอบหมายให้นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ และทีมโฆษกกรรมการ เป็นผู้ดำเนินการศึกษารวบรวมประเด็นอีกครั้งหนึ่ง ส่วนเรื่องการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโต้แย้ง พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ไม่เห็นด้วยต่อร่างรัฐธรรมนูญ นั้น คณะกรรมการควรรวบรวมข้อมูล ส่วนวิธีการ นำเสนอนั้นคณะกรรมการขอความร่วมมือจากรัฐบาลซึ่งมีทีมงานประชาสัมพันธ์ที่มีความเป็นมืออาชีพใน การจัดทำอินโฟกราฟิกส์ (infographics) ของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ให้แก่คณะกรรมการ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่งหารือที่ประชุมเรื่องการนำเสนอข้อมูลต่อ สื่อมวลชนของคณะกรรมการในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในบางประเด็นโดยเฉพาะ การให้สัมภาษณ์ของกรรมการที่ไม่ใช่โฆษกกรรมการ จากประสบการณ์ของตนการตั้งประเด็นคำถามของ สื่อมวลชนในหลายเรื่อง สื่อมวลชนเองก็ยังไม่เข้าใจหลักการสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) อย่างแท้จริงแล้วนำมาตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้คณะกรรมการตอบ ซึ่งบางครั้งสื่อมวลชน ก็นำเสนอข้อมูลที่ไม่ตรงกับความจริง ดังนั้น การให้ข้อมูลของคณะกรรมการในเรื่องต่าง ๆ ควรให้เป็นหน้าที่ ของโฆษกกรรมการในการตอบคำถามสื่อมวลชน หากกรรมการซึ่งไม่ใช่โฆษกกรรมการจะตอบคำถาม เรื่องใดที่ยังไม่ชัดเจนหรือไม่มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวควรให้เป็นหน้าที่ของโฆษกกรรมการในการตอบคำถาม นอกจากนั้น ก่อนการแถลงข่าวโฆษกกรรมการควรอยู่ร่วมประชุมอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้รับทราบข้อมูล ถูกต้องครบถ้วนก่อนนำไปแถลงข่าวเพื่อจะได้แถลงข่าวได้ครบถ้วนในทุกประเด็น

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนของกรรมการที่ไม่ได้เป็น โฆษกกรรมการนั้นมักจะถูกสื่อมวลชนตั้งประเด็นคำถามในเรื่องต่างๆ เพื่อค้นหาประเด็นของ

ร่างรัฐธรรมนูญ หากสื่อมวลชนได้รับคำตอบที่แตกต่างจากที่โฆษกกรรมการได้แถลง ก็จะนำไปเป็นประเด็นเพื่อซักถามโฆษกกรรมการ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่คณะกรรมการจะหลีกเลี่ยงการตอบคำถามในลักษณะดังกล่าวได้ ปัญหาจึงขึ้นอยู่กับกรรมการแต่ละคนจะสามารถตอบคำถามได้มากน้อยเพียงใด หากคำถามใดไม่สามารถตอบได้อาจปฏิเสธหรือขอให้สื่อมวลชนนำประเด็นคำถามไปถามทีมโฆษกกรรมการก็จะสามารถแก้ปัญหาได้อีกทางหนึ่ง

ส่วนการทำหน้าที่ของโฆษกกรรมการในการแถลงข่าวผลการประชุมคณะกรรมการนั้น โฆษกกรรมการที่จะทำหน้าที่แถลงข่าวควรมีความเข้าใจในเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญหรือผลการประชุมที่จะนำไปแถลงข่าว หากสื่อมวลชนตั้งข้อซักถามจะได้ตอบคำถามได้ครบถ้วนถูกต้อง ดังนั้น ในการทำหน้าที่ของโฆษกกรรมการซึ่งได้รับมอบหมายให้แถลงข่าวในวันถัดไปนั้น ควรอยู่ในห้องประชุมก่อนวันที่ได้รับมอบหมายให้แถลงข่าวตลอดทั้งการประชุมเพื่อรวบรวมประเด็นและผลการประชุมคณะกรรมการในวันดังกล่าวก่อนที่จะไปแถลงต่อสื่อมวลชนในวันรุ่งขึ้น หากติดภารกิจไม่สามารถนั่งฟังการประชุมได้โดยตลอดทั้งการประชุม ก็ควรมอบหมายให้โฆษกกรรมการคนอื่นที่อยู่ประชุมต่อเนื่องเป็นผู้แถลงข่าวในวันรุ่งขึ้นแทน

ประธานกรรมการหารือที่ประชุมเรื่องมหาวิทยาลัยรังสิตได้มีหนังสือเชิญประธานกรรมการเข้าร่วมเป็นวิทยากรในเวทีสัมมนาเรื่อง “การปฏิรูปประเทศไทย : การปฏิรูปตำรวจ” ในวันอังคาร ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยเห็นควรมอบหมายให้นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ เป็นวิทยากรแทน

ส่วนประเด็นที่มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญในเวทีสัมมนาต่าง ๆ หรือในสถานที่ต่าง ๆ หากกรรมการเห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญที่คณะกรรมการควรนำมาพิจารณาทบทวนร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ขอให้กรรมการแต่ละคนรวบรวมประเด็นต่าง ๆ นำเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาในขั้นตอนการพิจารณาทบทวนร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) หลังวันจันทร์ ที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนหารือที่ประชุมสองเรื่อง ดังนี้

เรื่องที่หนึ่ง เอกสารเรื่อง “พูดจาประสาชาวบ้าน เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับเบื้องต้น)” ควรนำไปเป็นเอกสารสำหรับแจกประชาชนในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) และในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือไม่ เนื่องจากมีกรรมการหลายคนได้ปรับแก้เนื้อหาของเอกสารดังกล่าวแต่เนื้อหาบางส่วนยังไม่มีมีการปรับแก้ เช่น สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หน้าที่ของปวงชนชาวไทย ศาสดาธรรม ศาสนา ศาสนิกชน และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยเนื้อหาในเอกสารส่วนหนึ่งมาจากการเขียนของกรรมการและอีกส่วนหนึ่งมาจากการรวบรวมประเด็นคำถามที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการด้านวิชาการและกฎหมายเป็นผู้รวบรวมและเขียนตอบคำถาม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่าเรื่องการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) นั้น คณะกรรมการควรยืนยันหลักการในร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) หรือไม่ เนื่องจากภายหลังวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จะมีความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) เสนอเข้ามายังคณะกรรมการจำนวนมาก หากคณะกรรมการยืนยันหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ว่า คณะกรรมการจะไม่มีแก้ไขแล้ว หากปรากฏว่าหลังจากวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ คณะกรรมการ

ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในช่วงการรณรงค์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญก่อนการออกเสียงประชามติได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) นั้น เป็นการอธิบายแนวคิดของคณะกรรมการในเรื่องต่าง ๆ ที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญว่าคณะกรรมการมีแนวความคิดอย่างไรแล้วนำเสนอต่อประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน หากประชาชนมีความเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ใดๆ คณะกรรมการก็จะนำมาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้น แนวทางการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ไม่ควรนำเสนอในลักษณะว่าคณะกรรมการจะไม่แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ หลังจากวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แล้ว หากมีการเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการอาจพิจารณาทบทวนในเรื่องดังกล่าว

ส่วนเอกสารที่จะใช้สำหรับการรณรงค์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ควรใช้เอกสารที่นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เป็นผู้จัดทำขึ้น จะเหมาะสมมากกว่าการใช้เอกสารเรื่อง “พุดจาประสาชาวบ้าน เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับเบื้องต้น)” เนื่องจากประเด็นคำถามและคำตอบในเอกสารดังกล่าวเป็นการตอบในเชิงเนื้อหา ซึ่งในบางเรื่องการตอบคำถามยังไม่สื่อสารถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของคณะกรรมการในการกำหนดหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) เช่น คำถามหน้า ๕ ข้อ ๕ “ทำไมให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เสนอชื่อนายกรัฐมนตรีล่วงหน้าเปิดทางคนนอกเป็นนายกรัฐมนตรีจริงไหม” โดยในคำตอบข้อ ๒ “การที่นายกรัฐมนตรีจะเป็นคนนอกหรือไม่ขึ้นอยู่กับประชาชน เพราะพรรคการเมืองต้องประกาศรายชื่อนายกรัฐมนตรีก่อนการเลือกตั้ง และมีผลผูกพันกับพรรคนั้นด้วย” ซึ่งในหลักการคณะกรรมการได้กำหนดให้พรรคการเมืองเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีนั้น ไม่ได้กำหนดให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในการเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีแต่ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองในการพิจารณาเสนอชื่อผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยพรรคการเมืองจะเป็นผู้เลือกบุคคลที่จะเสนอชื่อ ส่วนสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นผู้ลงมติเลือก ส่วนประชาชนจะได้ประโยชน์จากขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้ง โดยประชาชนสามารถรู้ได้ว่าบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีของพรรคการเมืองต่าง ๆ คือใคร เพื่อเป็นตัวช่วยประชาชนในการตัดสินใจลงคะแนน

ส่วนเรื่องการเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีของพรรคการเมืองต่างๆ นั้น เหตุผลที่คณะกรรมการไม่อาจบัญญัติบังคับให้พรรคการเมืองจะต้องเสนอชื่อบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีจากบุคคลที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากในขณะที่พรรคการเมืองประกาศชื่อผู้ที่จะเป็นนายกรัฐมนตรียังไม่มีการเลือกตั้ง หากคณะกรรมการกำหนดหลักการว่านายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วผลการเลือกตั้งปรากฏว่าบุคคลที่พรรคการเมืองเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ คณะกรรมการจึงบัญญัติหลักการโดยให้เป็นดุลพินิจของพรรคการเมืองในการเสนอบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ดังนั้น จึงไม่เห็นด้วยกับการเผยแพร่เอกสารเรื่อง “พุดจาประสาชาวบ้าน เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับเบื้องต้น)” ในขณะนี้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า ในการสัมมนาเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) คณะอนุกรรมการได้แจกเอกสารสรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญที่เขียนโดยนายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง และอินโฟกราฟิกส์ (infographics) ของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาอยู่แล้ว

เรื่องที่สอง การจัดเวทีสมมนาสภาองค์กรชุมชน กรณีที่กรรมการไม่สามารถร่วมเดินทางได้ จะมอบหมายให้ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรืออนุกรรมการเดินทางแทนได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่กรรมการไม่สามารถร่วมเดินทางไปสมมนาได้ ควรมอบหมายให้ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรืออนุกรรมการร่วมเดินทางแทน

ทั้งนี้ ขอให้นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ประสานงานกับสภาองค์กรชุมชนจัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจ ร่างรัฐธรรมนูญต่อชาวบ้านในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เพื่อให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถไปร่วมเป็นวิทยากรบรรยายในเวทีของสภาองค์กรชุมชนได้

ส่วนเรื่องการจัดเวทีสมมนาของสภาองค์กรชุมชนซึ่งกำหนดจัดสมมนาในช่วงเดียวกับที่ คณะกรรมการจะต้องประชุมเพื่อพิจารณาทบทวนร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นต้นไป คณะกรรมการจึงไม่สามารถเดินทางไปร่วมในเวทีสมมนาในช่วงดังกล่าวได้ เนื่องจาก จะต้องปรับปรุงเนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ตามประเด็นที่มีผู้เสนอความเห็น อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะกรรมการปรับปรุงเนื้อหาร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) เสร็จสิ้นแล้ว ควรนำร่างรัฐธรรมนูญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเผยแพร่ต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนทราบว่าคณะกรรมการได้แก้ไขปรับปรุง หลักการในเรื่องใดบ้าง ดังนั้น จึงควรเลื่อนการจัดเวทีสมมนาของสภาองค์กรชุมชนออกไปก่อน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า เรื่องการจัดเวทีสมมนาสภาองค์กรชุมชนนั้นสามารถเลื่อนการจัด สมมนาออกไปก่อนได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีสมมนาของสภาองค์กรชุมชนนั้นต้องการให้ ประชาชนมีความเข้าใจหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ก่อน จะได้ไม่เข้าใจผิดตามที่มีพรรคการเมืองโต้แย้งในประเด็นต่าง ๆ หากคณะกรรมการเห็นควรจัดเวทีสมมนาสภาองค์กรชุมชนหลัง วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ก็จะต้องหารือกับผู้แทนสภาองค์กรชุมชนในเรื่องดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดเวทีสมมนาสภาองค์กรชุมชนในช่วงนี้อาจนำเสนอประเด็น หลักการสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) และประเด็นที่พรรคการเมืองโต้แย้งก็จะเป็นประโยชน์ต่อ การสร้างความเข้าใจกับประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวถึงการสมมนาที่จังหวัดขอนแก่นว่า กรรมการ ร่างรัฐธรรมนูญเป็นวิทยากรอธิบายหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ในหมวดต่าง ๆ ซึ่งได้รับการตอบรับจากประชาชนผู้เข้าร่วมสมมนาว่า มีความเข้าใจต่อหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ (ร่างเบื้องต้น) ดีกว่าการไปอ่านร่างรัฐธรรมนูญด้วยตนเอง คณะกรรมการจึงควรนำรูปแบบการสมมนาไปใช้ในช่วงการ รณรงค์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญก่อนการออกเสียงประชามติด้วย และควรพิจารณาแก้ไขเอกสารเรื่อง “พูดจาประสาชาวบ้าน เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญ (ฉบับเบื้องต้น)” เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการชี้แจง ร่างรัฐธรรมนูญ โดยปรับแก้ไขหน้าปกและเนื้อหาของเอกสารโดยสื่อให้ประชาชนเห็นว่าเป็นร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับร่างเบื้องต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า กระบวนการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญหลังวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เมื่อคณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใดก็จะเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบเป็นระยะ ซึ่งหากมีข้อเสนอ ในช่วงดังกล่าวคณะกรรมการก็อาจนำมาพิจารณาทบทวนได้จนกว่าจะครบกำหนดในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙

เมื่อคณะกรรมการมีข้อยุติในช่วงการพิจารณาทบทวนในเรื่องใดแล้ว ให้แจ้งไปยังผู้แทนสภาองค์กรชุมชนทราบเพื่อให้ผู้แทนสภาองค์กรชุมชนสร้างความเข้าใจกับประชาชนในกรณีที่มีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวไม่ตรงกับข้อเท็จจริงหรือพรรคการเมืองโต้แย้งคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญในลักษณะบิดเบือนข้อเท็จจริง ซึ่งจะเป็นช่องทางหนึ่งในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- การสื่อสารกับประชาชนในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นเรื่องของประชาชนโดยตรงว่าประชาชนได้รับสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดบ้างนั้น คณะกรรมการควรกำหนดรูปแบบการสื่อสารกับประชาชนในเรื่องดังกล่าวว่าจะเกิดผลดีในการออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ

- ผลจากการจัดสัมมนาในเวทีต่าง ๆ ประชาชนจะให้ความสำคัญกับหลักการในเรื่องสิทธิและเสรีภาพ หน้าที่ของรัฐ นโยบายแห่งรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากเป็นอันดับแรก ส่วนหลักการเรื่องอื่นเป็นเรื่องไกลตัวประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจเท่าใด ดังนั้น คณะกรรมการควรเผยแพร่ต่อสาธารณะในเรื่องสิทธิและเสรีภาพเป็นประเด็นหลัก

- ในเวทีสัมมนา ณ จังหวัดขอนแก่น ประชาชนได้เสนอความเห็นในเรื่องการศึกษา โดยต้องการให้คณะกรรมการบัญญัติรับรองสิทธิการได้รับการศึกษาภาคบังคับไม่น้อยกว่าสิบห้าปีจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นข้อเสนอที่แตกต่างจากหลักการที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

- เรื่องสิทธิชุมชน ประชาชนต้องการให้บัญญัติคำว่า “สิทธิชุมชน” ไว้ในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากชุมชนจะเป็นศูนย์รวมของการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่มีข้อโต้แย้งกับรัฐในเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จึงมีข้อเสนอให้บัญญัติในเรื่องสิทธิชุมชนให้ชัดเจนในร่างรัฐธรรมนูญ

- ควรคงเรื่องการจัดการศึกษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียน เนื่องจากเป็นนวัตกรรมของร่างรัฐธรรมนูญนี้ โดยเด็กก่อนวัยเรียนจะครอบคลุมเด็กตั้งแต่อายุหนึ่งขวบครึ่งขึ้นไปซึ่งเป็นช่วงที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นช่วงของพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ โดยการจัดการศึกษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียนควรเป็นการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๕๐ วรรคสาม มีความมุ่งหมายให้นำทุนทรัพย์ของผู้มีฐานะมาสนับสนุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ โดยอาจจะปรับปรุงความในวรรคนี้จากคำว่า “ผู้ด้อยโอกาส” เป็น “ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์” เพื่อให้มีความชัดเจนขึ้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากรัฐต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียนตั้งแต่อายุหนึ่งขวบครึ่งขึ้นไป ก็จะทำให้รัฐต้องจัดการศึกษาภาคบังคับเกินสิบสองปี

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นการศึกษาภาคบังคับ รัฐต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย แต่หากเป็นการศึกษานอกเหนือจากภาคบังคับ ผู้มีฐานะจะต้องเสียค่าใช้จ่าย ยกเว้นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์รัฐต้องจัดการศึกษาให้คนกลุ่มนี้โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัดของตนเอง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอให้สลับความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของร่างมาตรา ๕๐ โดยนำความในวรรคสองซึ่งเป็นเรื่องการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียนมาบัญญัติเป็นวรรคหนึ่ง และนำความในวรรคหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องการศึกษาภาคบังคับมาบัญญัติเป็นวรรคสอง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ตามร่างมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าสิทธิในการได้รับการอุดหนุนทางการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากรัฐที่เคยมีในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ นั้นหายไป อีกทั้งร่างมาตรา ๕๐ ยังกำหนดเรื่องที่ต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียนเป็นคนละวรรคกับเรื่องที่ต้องจัดการศึกษาภาคบังคับให้กับประชาชน นอกจากนี้ เรื่องสิทธิชุมชนตามร่างมาตรา ๕๓ และร่างมาตรา ๕๔ เมื่อเปลี่ยนจากสิทธิมาเป็นหน้าที่และมีความว่า “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ทำให้ไม่ทราบว่าจะเริ่มบังคับใช้ได้เมื่อใด โดยหากมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับมาตรานั้น ๆ แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องมีความว่า “ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แม้ว่าจะมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับมาตรานั้น ๆ แล้วก็ตาม ก็ยังมีความว่า “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งในความเป็นจริงสิทธินั้นได้เกิดขึ้นแล้ว ความว่า “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเท่านั้น

อนึ่ง ที่ประชุมได้มีการหารือเรื่องการให้นักศึกษาวิชาทหารไปชี้แจงและสร้างความเข้าใจเรื่องร่างรัฐธรรมนูญกับประชาชน ในโครงการ “รต. จิตอาสา” ตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารบก โดยประธานกรรมการเห็นว่า หากให้นักศึกษาวิชาทหารไปให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องร่างรัฐธรรมนูญกับประชาชน คณะกรรมการจะต้องเตรียมจัดอบรมให้ความรู้เรื่องร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นกับนักศึกษาวิชาทหารกลุ่มนี้ก่อนลงพื้นที่ โดยที่ประชุมมอบหมายให้พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ และพลตรี วีระโรจนวาศ กรรมการ ประสานงานกับผู้บัญชาการทหารบก ว่าจะส่งนักศึกษาวิชาทหารไปชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องร่างรัฐธรรมนูญให้กับประชาชนในพื้นที่อย่างไร เพื่อคณะกรรมการจะได้เตรียมจัดวิทยากรไปให้ความรู้เรื่องร่างรัฐธรรมนูญเบื้องต้นกับนักศึกษาวิชาทหารต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ตนจะเป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญให้กับคณะทูตจากประเทศต่าง ๆ ได้รับทราบ ณ กระทรวงการต่างประเทศ จึงขอเชิญกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่สนใจเข้าร่วมงานดังกล่าว

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาววรินทร์พร ปณิธานธรรม

วิทยากรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักบรรณานุกรม ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์